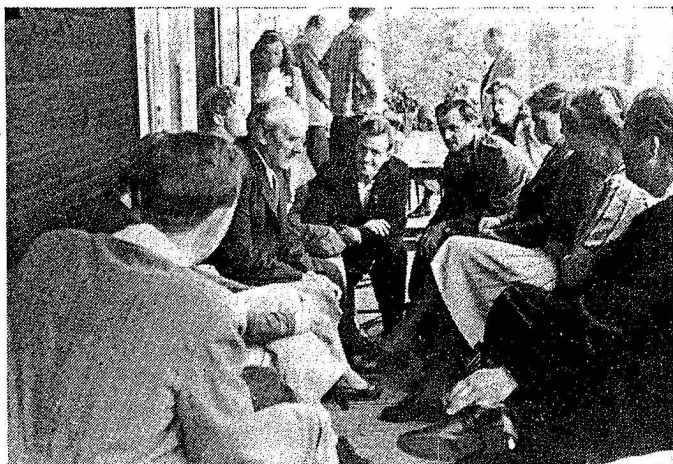

Hedenvind-Eriksson i berättartagen.

Hembygdsdagarna i Oviken sommaren 1946.

Nationens hembygdsförening gör i regel inte mycket väsen av sig under terminerna, men i fyra somrar har den nu anordnat hembygdsdagar i olika delar av Norrland. Dessa hembygdsdagar har varit utomordentligt värdefulla, inte bara för deltagarna, utan de har också i många fall gett befolkningen på de olika platserna en ny syn på sin bygd och dess förhållanden och inte minst har kontakten mellan studenten och hembygden stärkts i hög grad.

Då det bestämdes, att hembygdsdagarna år 1946 skulle förläggas till Jämtland, fanns det många platser att välja på. Styrelsen stannade slutligen för Oviken, den gamla minnesrika kulturbygden vid Storsjöns västra strand. Tiden bestämdes till den 24—30 juni.

Det visade sig, att 1946 års hembygdsdagar i åtminstone ett avseende skulle komma att slå alla tidigare. Det var i fråga om deltagarantalet. Inte mindre än ett 40-tal voro anmälda, naturligtvis övervägande norrländska studenter, men också genom Folkuniversitetet hade deltagare anmält sig. Såsom inbjudna gäster deltog från Vasa nation dess förste kurator fil. mag. Einar Strandberg och

från Sydösterbottniska nationen fröken Päivi Cederberg. Föreläggningen ordnades i församlingshuset »Fridsberg» för flickorna och i Kyrkskolan för pojkarna. För mathållningen svarade pensionat Ringsta med sin utomordentliga chef, fröken Göransson, på ett ypperligt sätt.

De flesta deltagarna kom till Oviken på midsommaraftonen. Färden dit, som skedde med båt från Östersund, blef en strålande upptakt till »dagarna». På midsommaraftonens kväll samlades vi i den trivsamma hembygdsgården Logården för att bekanta oss med varandra. Stämningen blev redan från början den rätta.

Det högtidliga öppnandet av hembygdsgdagarna skedde på midsommardagen i närvaro av en stor skara ortshor och en hel del ledande jämtar. Landshövding Torsten Löfgren höll högtidstalet och hälsade de utsocknes gästerna välkomna till Jämtland. Nationens nye förste kurator, Karl-Erik Fjellström, talade också. En meddelare i en ortstiding skrev: »Han hördes inte, men han var stilig att beskåda.» Sedan även den innehållsrika konstatställningen öppnats, av länsarkitekten Gösta Rollin, blev det middag och den första dagen slutade med en improviserad logbal, där musiken sköttes av några otroligt skickliga pojkar i 12--14-årsåldern.

Så började den egentliga kursen. Programmet var lagt så, att det varje dag var två föreläsningar, som hölls på aftnarna. Första dagen talade chefredaktör Edvin Magnusson om »Jämtländskt idrottsliv» och ovikssonen, läroverksadjunkt Johan Aldberg om »Riksspråk och bygdemål». Den andra dagen talade docent Åke Campbell om »Huvuddragen av Norrlands folkliga kulturutveckling». Det var en dubbelföreläsning med ljusbilder. Torsdagens program upptog dels ett föredrag av landsantikvarien Lennart Björkquist om »Jämtlands historia i dess bevarade minnen», dels en samtalscirkel under ledning av läroverksadjunkt Aldberg. Fredagen inleddes med en morgonföreläsning av lektor Helge Stenar, som talade om »Brunkullan och några andra jämtländska orkideer». Därefter var det en utflykt med cykel, som gick till Hackås, Näs och Sunne. De gamla kyrkliga minnesmärkena besågos, och lektor Stenar demonstrerade den jämtländska floran. Från Sunne återvände vi till Oviken med båt. På kvällen var det musikandakt i Ovikens gamla vackra kyrka, där konstnären Karl Tirén spelade violin och kantor Rönquist spelade orgel. På lördagskvällen var ett samkväm anordnat, där Karl Tirén talade om och spelade jämtländsk folkmusik och under tecknad berättade om förbindelserna mellan Oviken och Uppsala.

Söndagen den 30 juni var den sista dagen. Efter högmässan var en hembygdsfest anordnad i samarbete med Ovikens hembygdsför-

ening. Författaren Gustav Hedenvind-Eriksson talade om »Norrländsk tradition, en utveckling på gott och ont», Karl Tirén spelade, red. Alan Kristensson sjöng visor på jämtmål och nationens välkända gluntpar Högström—Haraldsson »svarade för festens studentikosa inslag».

Så var den officiella delen av hembygdsdagarna slut. Men alla skildes inte. Det var 18 av deltagarna, som under Arne Olséns ledning gav sig upp på en tre dagars vandring i Oviksfjällen. Färden gick från Oviken över Kusböle till Bugårdsbodarna, därifrån över Hundshögen till Arådalen och slutligen förbi Glen till Högläkardalen f. v. b. till Bydalen och Hallen, där båten till Östersund tog hand om första etappen av hemfärden.

Om man skall försöka ge en sammanfattning av Oviksdagarna, märker man, att det är otaliga intryck, som vill göra sig gällande.

Om man börjar med personerna, så är det ett namn, som på ett alldeles särskilt sätt gör sig påmint. Det är Fritjof Mesch, skogsarbetaren från Linsell, som hela tiden glädde oss alla med sitt utomordentliga fiolspel, alltifrån Mendelsohns E-durkonsert till »Sjö-Ragnild-sten» och »Kotknackarvalsén», med sina berättelser från Härjedalen och med hela sin personlighet. Så minns man den oförbrännelige Karl Tirén, Ovikspojken, som blivit världens främste kännare av lappmusik; Hedenvind-Erikssons ytterligt givande pratstunder på Fridsborgs veranda och i skolsalen. Lennart Holm, med förstoringsglaset på jakt efter rostsvampar, Calle Nilsson, folkskol-läraren från Västergötland med sin fru och sina två duktiga små flickor, urmakare Jöns Aldberg, Ovikens hembygdsförenings ordförande och vårt allt i allo, det är några namn bland alla de många, som på ett särskilt sätt fäst sig i ens minne.

Och föredragen, de gävo alla något, som man med glädje tänker på nu efteråt. Effe Magnusson, som roade och rörde oss med sina minnen från det jämtländska idrottslivet, doc. Campbells intressanta översikt över vår kulturens utveckling, dr. Björkquists snabbskildring av Jämtlands historia och sist men inte minst mag. Aldbergs samtalscirkel om Riksspråk och bygdemål. Att se hur Oviksgubbarna lyfte upp, när de kände igen ett ord, ett uttryck, som fallit bort ur ungdomens språk, att höra deras entusiasm, då de kom med förslag till ord ur bygdemålet, värda att införlivas med riksspråket, allt detta var värt mycket.

Bland många episoder, som pocka på uppmärksamhet, skall här endast nämnas några få. En förmiddag var det en handbollsmatch mellan våra flickor och ett lag flickor från Oviken. »De våra» segrade överlägset, men i den fotbollsmatch, som följde, blev vi skänd-

ligen besegrade av Ovikspojckarna. — Flickornas förmiddagskafferep i slutningen nedanför Fridsborg var också något, som man minns. — Cykelturen med den storstagna utsikten från Målängsbackarna, båtfärden hem, som försenades av att vi blev tvungna att frakta en gris från Vällviken till Hara, kapten Eks gemyt och det spännande ögonblick, då den gamle lotsen i Lillsundet skulle stiga i båten, hör också till det, som fastnade i minnet.

Och fjällfärden, den är som en enda kedja av vackra och glada minnen. Det är det nykåkade messmöret, i Bugårdsbodarna, den härliga, nyfångade och nystekta rödingen, som Ella Jönsson bjöd på i Arådalen; det är historierna, som berättades i den överfyllda turiststugan i Arådalen (vi låg 18 st. där det skulle ligga 12), det är den gamle lappen, som förde oss till Glen och mycket, mycket mer.

Men först och sist är det den goda stämningen, det sällsamt goda kamratskapet under hela tiden, som man helst minns av Oviksdagarna. Vi kände oss som en enda stor familj, som var hemma i Oviken. Och Oviksborna betraktade oss som sina egna och saknade oss när vi for. Det tror jag var det bästa med hembygdsdagarna i Oviken. De knöt verkligen banden mellan den norrländska studenten och den norrländska hembygden fastare.

L. M. Holmbäck.

Från fjällfärden.